

ประเด็น

- ศาลปกครอง เปิดทำการแผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น 9 ศาลทั่วประเทศ เพื่อรับฟ้อง และพิจารณาพิพากษาคดีสิ่งแวดล้อม 9 แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองนครราชสีมา ศาลปกครองขอนแก่น ศาลปกครองพิษณุโลก ศาลปกครองระยอง ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ศาลปกครองอุดรธานี และศาลปกครองอุบลราชธานี

- การดำเนินงานของศาลปกครองข้างต้น ก็เพื่อดำเนินให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ 2550 ที่บัญญัติหลักการสำคัญทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในทางสิ่งแวดล้อมและอำนาจหน้าที่ของรัฐไว้ในมาตรา 66 มาตรา 64 และมาตรา 85 โดยกำหนดให้ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม มีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการจัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน

ตลอดจนการกำหนดรับรองสิทธิของบุคคลหรือชุมชนในการดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติ และต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของคน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐไว้ด้วยว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพ สิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ได้บัญญัติรับรองสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา 67

ความคิดเห็น

- การจัดตั้งแผนกคดีใหม่ขึ้นในศาลปกครองข้างต้น นับได้ว่า เป็นการปรับปรุงองคาพยพขององค์กร และแนวการดำเนินงาน (procedure) ของระบบศาลยุติธรรม – กลไกของระบบตุลาการ - ที่ถือได้ว่า มีความก้าวหน้ามากกว่า “ภาคบริหาร” ทั้งในส่วนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น รวมทั้งกระบวนการพิจารณารับเรื่อง /นับรวมเรื่องต่างๆที่เป็นข้อร้องเรียนหรือความเดือดร้อนของประชาชน ผลักดันเข้าสู่กระบวนการแปรผลเป็นนโยบายสาธารณะ “ภาคนิติบัญญัติ”

- กระบวนการจัดการที่เปลี่ยนแปลงข้างต้นเรียกได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติที่ทางวิชาการ เรียกว่าเป็นมิติของ Governance – การจัดระเบียบการบริหารจัดการใหม่ของรัฐ (ตามนิยามของสากล แต่คำว่า governance ในบ้านเรามักจะไปใช้เรียกในความหมายของความโปร่งใส ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน มากกว่าจะหมายถึงมิติของการมีส่วนร่วมของการบริหารจัดการ)
- กระบวนการข้างต้น จะเป็น “ตัวเร่ง” ให้ภาคการบริหาร (รวมทั้งการบริหารจัดการในส่วนของบริษัทเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับรัฐ) ต้องปรับจัดระบบการบริหารในส่วนของตนเองให้สอดคล้องต่อกัน ไม่เช่นนั้นแล้ว กระบวนการของตุลาการนี้ จะกลายเป็น “องค์กรคู่ขนาน” ที่มีบทบาทในทางปฏิบัติไปสนองตอบต่อการเคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม หรือกลุ่มชาวบ้านที่รวมตัวกัน ที่แทนที่จะชุมนุม หรือจะเรียกร้องต่อรัฐบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ร้องเรียนต่อองค์กรอิสระของรัฐ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (คณะอนุกรรมการมีส่วนร่วมฯ) หรือฟ้องศาลปกครอง ขบวนการเหล่านี้ ก็จะมาใช้ช่องทางการฟ้องศาลปกครองในแผนกคดีสิ่งแวดล้อมนี้อีกทางหนึ่ง ซึ่งจะใช้เวลาน้อยลง ดังนั้น หากภาครัฐบาลและกิจการเอกชนไม่ปรับตัวและไม่ทำความเข้าใจในเรื่องนี้ ก็ย่อมจะตกเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำโดยสถานการณ์ที่ไม่อาจจะควบคุมได้

ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์กรคู่ขนาน

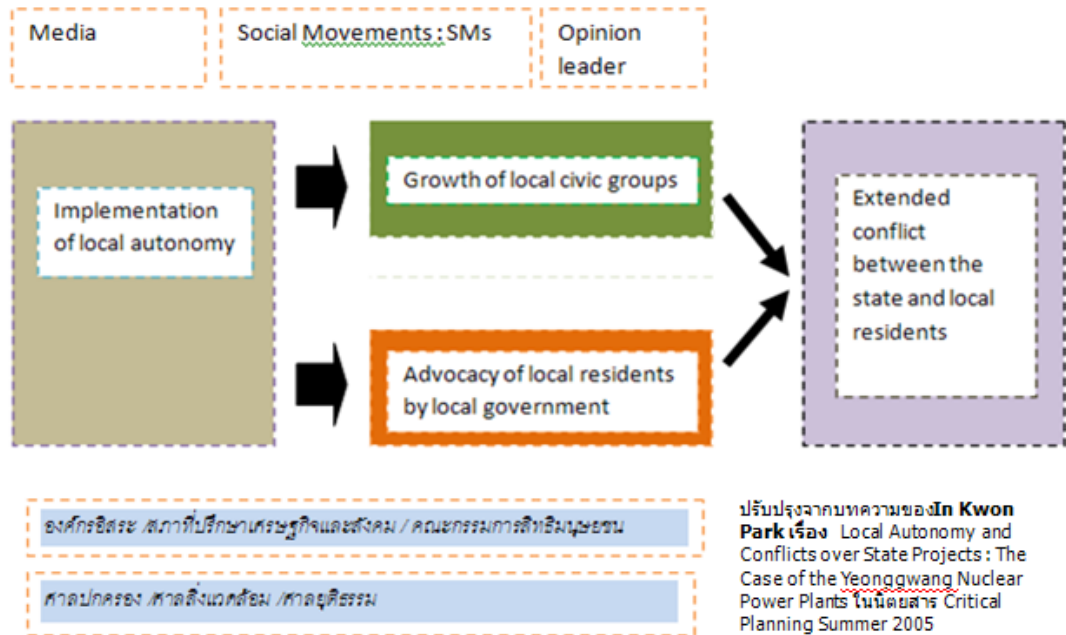
- การอธิบายเรื่อง “บทบาทขององค์กรคู่ขนาน” เป็นไปโมเดลการอธิบายลักษณะการเคลื่อนไหวแบบมวลชนของ In Kwan Park นักวิชาการชาวเกาหลีใต้ที่เขียนบทความเกี่ยวกับการต่อต้านโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ของชุมชนที่ Yeonggwang ซึ่งเป็นโครงการขยายของบริษัทรัฐวิสาหกิจพลังงานไฟฟ้าของเกาหลีใต้คือ KEPCO – เป็นการต่อต้านที่มีกลุ่มเคลื่อนไหวของชาวบ้าน เป็นหัวหอก และมีรัฐบาลท้องถิ่น ทำหน้าที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวโดยใช้บทบาทหน้าที่ที่มีอยู่ – เป็นแนวร่วมของการเคลื่อนไหวของกลุ่มชาวบ้านไปในตัว

Figure 1.: The relationship between local autonomy and extended conflict



- โมเดลข้างต้น หากจะเพิ่มเติม หน่วยงานอื่นของภาครัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแบบองค์กรคู่ขนาน – ซึ่งจะรวมทั้งแผนกคดีสิ่งแวดล้อม ตามที่ศาลปกครองได้จัดตั้งขึ้น ก็จะทำให้โมเดลข้างต้น มี

รายละเอียดของผู้ที่ทำหน้าที่ในลักษณะคู่ขนาน มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยที่องค์กรประเภทนี้ นอกจากจะมีหน้าที่โดยตรงในความเกี่ยวข้องแล้ว อีกด้านหนึ่งยังเป็น “ตัวเร่ง” ของสถานการณ์ให้มีความเข้มข้นมากขึ้นกว่าเดิมอีกทางหนึ่งด้วย



- ความเป็นไปได้ที่ฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) จะต้องสร้างองค์กรหรือหน่วยงาน หรือปรับกลไกกระบวนการการบริหารงานในส่วนที่เกี่ยวข้องนี้ ..ในระยะต่อไปจากนี้ (หากพรรคเพื่อไทย ทำได้ดี ก็จะได้คะแนนนิยมในฝ่ายธุรกิจอุตสาหกรรม อาจจะรวมในฝ่าย “นักเคลื่อนไหวทางสังคม” ในอีกส่วนหนึ่งด้วย ..ฝ่าย ปชป.ที่ผ่านมามองเห็นว่า ไม่สามารถที่จะรับมือและพัฒนางานในส่วนนี้ได้)

.....
งานติดตามข่าวสารและข้อมูล
บริษัท อิมเมจ พลัส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด